

ใบขับขี่หมดอายุก่อนรับราชการ หน่วยงานบกพร่องหรือไม่ ?

โดย นายปกครอง

หลายครั้งหลายครา... ที่ปรากฏข่าวคราวให้เราได้ยินได้ฟังกันอยู่เสมอถึงอุบัติเหตุบนท้องถนน ไม่ว่าจะมิสาเหตุจากการที่ผู้ขับขี่ไม่ชำนาญเส้นทาง สภาพถนนหรือทัศนวิสัยไม่ดี สภาพยานพาหนะไม่สมบูรณ์ หรือกรณีที่ผู้ขับขี่มีอาการมึนเมา มีปัญหาด้านสุขภาพ หรือจากเหตุฝ่าฝืนกฎจราจร เป็นต้น

เมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ขับรถราชการของเจ้าหน้าที่ ย่อมจะต้องมีการตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด เพื่อหาผู้รับผิดชอบและจำนวนค่าเสียหาย ซึ่งหากสาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุเกิดจากผู้กระทำละเมิดได้ปฏิบัติหน้าที่โดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เจ้าหน้าที่ผู้นั้นก็จะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนตามส่วนของตน อย่างไรก็ตาม ถ้าหน่วยงานมีส่วนทำให้เกิดการละเมิดนั้นด้วย กฎหมายความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่กำหนดให้หักส่วนแห่งความรับผิดชอบของหน่วยงานออกจากความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบได้

แต่ถ้าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่อธรรมดา หน่วยงานของรัฐจะรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นเอง (มาตรา ๘ ประกอบมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙)

มีคดีพิพาทที่เกิดขึ้นจริงซึ่งมีประเด็นน่าสนใจว่า... หากเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ขับขี่ยานพาหนะของทางราชการ แต่ใบขับขี่ของเจ้าหน้าที่หมดอายุ จะนำมาเป็นเหตุผลว่าหน่วยงานมีส่วนบกพร่องที่ไม่ตรวจสอบใบขับขี่ก่อนที่จะให้รับราชการและมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ขับขี่ยานพาหนะ จึงต้องหักส่วนแห่งความรับผิดของหน่วยงานออก ได้หรือไม่ ?

ก่อนไปฟังคำตอบ เรามาดูพฤติการณ์ในการขับรถของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวกันครับ...

คดีนี้... นายชาติชายเป็นทหารกองประจำการ (พลทหาร) สังกัดหน่วยงานในบังคับบัญชาของกองทัพอากาศ และได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่เป็นพลขับชั่วคราว วันเกิดเหตุนายชาติชายได้ขับขี่ยานยนต์บรรทุกขนาดเล็กเพื่อไปรับอาหารกลางวันจากโรงครัวภายในกองบิน ขณะขับขี่ยานยนต์มีเสียงวิทยุสื่อสารเรียกเข้ามา นายชาติชายจึงหันหน้าและเอื้อมมือไปหยิบเพื่อที่จะตอบ แต่เมื่อหยิบแล้วหันกลับมา รถยนต์ได้พุ่งชนเสาไฟฟ้าเสียแล้ว เป็นเหตุให้นายชาติชายบาดเจ็บและรถยนต์ของราชการได้รับความเสียหายมากจนไม่สามารถใช้งานได้

ผู้บังคับบัญชาจึงแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด โดยคณะกรรมการฯ เห็นว่าเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง กองทัพอากาศจึงมีคำสั่งให้นายชาติชายชดเชยค่าเสียหายเป็นเงิน ๘๘,๐๐๐ บาท (รถยนต์มีอายุการใช้งาน ๑๘ ปี ๓ วัน มีราคาท้องตลาด ณ ปีที่เกิดเหตุ ๘๘,๐๐๐ บาท)

แต่นายชาติชายซึ่งปลดประจำการแล้วเพิกเฉย มิได้ชดเชยเงินภายในระยะเวลาที่กำหนด กองทัพอากาศ (ผู้ฟ้องคดี) จึงมีข้อขัดข้องในการบังคับทางปกครอง และนำคดีมาฟ้องเพื่อขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาให้นายชาติชาย (ผู้ถูกฟ้องคดี) ชำระเงินจำนวนดังกล่าว พร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมาย

มาดูคำตอบกันว่า นายชาติชายต้องรับผิดหรือไม่ ? และต้องรับผิดจำนวนเท่าใด ?

คดีนี้ศาลปกครองชั้นต้นและศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยพฤติการณ์ของนายชาติชายไว้ในทำนองเดียวกันว่า การหันหน้าและเอื้อมมือไปหยิบวิทยุสื่อสารซึ่งเป็นการละสายตาในการดูทางข้างหน้ารถ เป็นผลให้รถยนต์เสียการควบคุมและพุ่งชนเสาไฟฟ้าข้างทางนั้น เป็นการกระทำโดยปราศจากความระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะเช่นผู้ขับรถยนต์ทั่วไปจะต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ และสามารถให้ความระมัดระวังได้แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่ได้ ขับรถเร็วเกินกว่าอัตราที่กำหนดให้ใช้ความเร็วในบริเวณที่เกิดเหตุ พฤติการณ์ถือเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง จึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดี (มาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประกอบมาตรา ๑๐ และมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดฯ)

 สำหรับประเด็นที่ว่า ใบอนุญาตขับรถของนายชาติชายได้สิ้นอายุไปตั้งแต่ก่อนเข้ารับราชการ และก่อนมีคำสั่งให้ทำหน้าที่พลขับแล้ว สมควรหักส่วนความบกพร่องของหน่วยงานออกด้วยหรือไม่

ประเด็นนี้ศาลปกครองสูงสุดท่านเห็นว่า การมีคำสั่งให้นายชาติชายทำหน้าที่พลขับชั่วคราว เพราะเห็นว่ามิใบอนุญาตขับรถ มีผลการปฏิบัติงานดี ไม่ติดยาเสพติดหรือดื่มของมึนเมา โดยมอบหมายให้ขับรถไปรับอาหารกลางวันของทหารเวรรักษาการณ์ และจำกัดความเร็วในการขับขี่ภายในบริเวณกรมทหารไว้ไม่เกิน ๔๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง ซึ่งการที่ใบอนุญาตขับรถของนายชาติชายสิ้นอายุนั้น ไม่ใช่ปัจจัยที่ทำให้ผู้ขับขี่ต้องขาดความระมัดระวังหรือเป็นสาเหตุให้ต้องประมาทเลินเล่อ และไม่ใช้ผลโดยตรงต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น และแม้ว่ารถยนต์คันเกิดเหตุจะมีอายุการใช้งานนาน แต่ก็ไม่ปรากฏว่าอยู่ในสภาพที่ไม่สมบูรณ์

ฉะนั้น จึงไม่ถึงว่าหน่วยงานมีส่วนบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ที่จะต้องหักส่วนแห่งความรับผิดชอบออกก่อนแต่อย่างใด **จึงพิพากษาให้นายชาติชายชำระเงินเต็มจำนวน** โดยเมื่อผู้ฟ้องคดีได้รับเงินจากการจำหน่ายซากรถยนต์คันที่เกิดเหตุแล้ว ให้คืนเงินจำนวนนี้ให้แก่นายชาติชาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๒๖๖/๒๕๖๒)

คดีนี้ถือเป็นข้อเตือนใจที่ดี... ไม่เฉพาะเพียงเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายให้ขับขี่ยานพาหนะของส่วนราชการเท่านั้น แต่ยังรวมถึงประชาชนทั่วไปที่ใช้ยานพาหนะว่า นอกจากต้องปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัดแล้ว ยังต้องมีสติสัมปชัญญะอยู่ตลอดเวลาในขณะขับขี่ เพราะหากพลั้งเผลอหรือขาดความระมัดระวังแม้เพียงชั่วขณะเดียว เช่น การใช้หรือรับโทรศัพท์ในขณะขับขี่ การรับประทานอาหารบนรถ หรือแม้กระทั่งการเอื้อมหยิบสิ่งของภายในรถ ดังเช่นอุทหาทรณ์ที่นำเสนอข้างต้น ก็อาจนำมาซึ่งอุบัติเหตุและความเสียหายได้ สำหรับเจ้าหน้าที่ที่ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง แม้ว่ากฎหมายจะคุ้มครองโดยให้หักส่วนแห่งความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐด้วยหากความเสียหายเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวมก็ตาม แต่เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดยังคงต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนไม่มากนักน้อย ... ครับ

(ปริกษาคดีปกครองได้ที่สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕)